

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 12351 - 144	
DATO 01 APR. 2003	
AN 501 Vassdr.	EKSP.

Statkraft SF

Postadresse:
Pb 200 Lilleaker
N-0216 OSLO

Besøksadresse:
Lilleakerveien 6
Oslo

Tlf: 24 06 70 00
Fax: 24 06 70 01
www.statkraft.no
post@statkraft.no

Org.nr.: NO-962 986 277

Att.: Rådgiver Åksel S. Tannum

Deres ref./dato.:
02/2296

Vår ref. (oppgis ved svar):
200202093

Sted/dato:
Oslo, 31.03.2003

Høringsuttalelse - forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven

I INNLEDNING

Vi viser til departementets utsendelse av forslag til endringer i de nevnte lover, og til senere brev av 23.01.03 der høringsfristen ble utsatt til 31.03.03.

Vi viser videre til pressemelding av 10.02.03, der departementet opplyser at man har besluttet å sette ned et utvalg for å utrede de ulike sider knyttet til hjemfallsinstituttet. Det opplyses samtidig at den pågående høringsrunden vil bli gjennomført som forutsatt, ettersom høringsuttalelsene vil kunne gi utvalget et verdifullt grunnlag for det videre arbeidet.

I betraktning av at saken nå vil bli nærmere utredet av et utvalg hvor også kraftprodusentenes organisasjon vil være representert, vil i denne sammenheng begrense oss til å kommentere enkelte forhold man bør ha i mente i det videre utredningsarbeidet, samt å påpeke at det er enkelte tiltak som departementet etter vår oppfatning bør vurdere å iverksette allerede nå.

II FORHOLD STATKRAFT MENER DEPARTEMENTET BØR VURDERE NÅ

Statkraft vil innledningsvis peke på at når spørsmålet om nye regler skal utredes av et utvalg, vil dette nødvendigvis medføre at det går 2 – 3 år før de nye reglene kan tre i kraft.

Samtidig er forholdet at det pågår en betydelig omstrukturering av kraftbransjen, som åpenbart ikke er avsluttet ennå. Som departementet selv påpeker i høringsnotatet, vil en slik omdanning kunne bidra til økt effektivitet og verdiskapning i kraftsektoren.

Denne prosessen har imidlertid nå nærmest stoppet opp, som følge av at "private" selskap vanskelig kan kjøpe "offentlige" verk, så lenge man forventer at konsesjonen i tilfelle vil bli omgjort til en tidsbegrenset konsesjon med vilkår om hjemfall 60 år fra verkets opprinnelige konsesjon. Statkraft – som har vært en viktig aktør i omstruktureringen til nå – har på sin side begrensede muligheter for videre engasjement med mindre man samtidig har muligheter til å selge andre aktiva, jf de pålegg Konkurransetilsynet alt har gitt om salg av aktive og/eller produsjonskapasitet.

Etter Statkrafts oppfatning vil det ha betydelige kostnader både for aktørene og samfunnet dersom den videre restrukturingsprosessen blir stående stille i ytterligere 2 - 3 år i påvente av utvalgets innstilling og den videre behandling av denne. Samtidig har vi selvsagt forståelse for at det ikke vil være aktuelt for departementet å foregripe utvalgets arbeide ved å foreslå kontroversielle lovendringer nå.

Etter vår oppfatning er det imidlertid mulig å gjøre enkelte grep som legger forholdene til rette for videre restrukturering nå, uten at man dermed foregriper utvalgets arbeide. Vi tenker her særlig på konsesjonsvilkårene ved av salg av "offentlige" verk til "private" eiere.

Forholdet er som kjent at selskaper hvor minst 2/3 av kapitalen og stemmene eies av "offentlige" eiere kan få konsesjon på ubegrenset tid, og uten vilkår om hjemfall. En betydelig del av den utbygde produksjonskapasiteten har i dag slike "stedsevarige" konsesjoner. Andre ("private") selskaper kan bare få tidsbegrenset konsesjon, med vilkår om hjemfall til staten ved konsesjonstidens utløp. Det er fast praksis for at de tidsbegrensede konsesjoner gis på lovens maksimumstid, 60 år, med mindre en kortere konsesjonstid er ønskelig for å få samme utløpstidspunkt for flere/alle konsesjoner i et vassdrag.

Dersom den offentlige eierandelen synker under 2/3, eller verket selges til et "privat" selskap, vil eieren ikke lenger oppfylle vilkårene for å inneha stedsevarig konsesjon. Det er på det rene at konsesjonen må omgjøres til (eller at det må gis en ny) tidsbegrenset konsesjon.

Lovens ordlyd gir ikke noe klart svar på hvorledes man skal beregne løpetiden for en slik omgjort/ny konsesjon. Departementet har imidlertid gitt uttrykk for at den vil få en løpetid på maksimalt 60 år, regnet fra tidspunktet for meddelelse av den første konsesjonen for vedkommende anlegg. Med den alderssammensetningen norske kraftanlegg har, vil det i tilfelle medføre at en stor del av anleggene ikke kan overdras til private interesser uten å utløse hjemfall til staten i løpet forholdsvis kort tid. Mange [en del?] anlegg har sogar så gamle konsesjoner at en slik transaksjon ville utløse umiddelbart hjemfall.

Det foreligger ingen praksis på området, ettersom frykten for å utløse et slikt snarlig hjemfall har ført til at det ikke har skjedd overdragelser av kraftverk fra offentlige til private selskaper. Ved salg av aksjer i offentlige selskaper har man likeledes begrenset salget slik at 2/3 eller mer av aksjene har forblitt i offentlig eie.

Etter Statkrafts oppfatning vil de gjeldende regler ikke være til hinder for en annen og noe mer lempligere praksis, hvor man – dersom det skjer transaksjoner som medfører at det ikke lenger er grunnlag for stedsevarig konsesjon – gir en tidsbegrenset konsesjon med utløp 60 år fra transaksjonstidspunktet, og vilkår om hjemfall ved konsesjonsperiodens utløp. En slik løsning vil gjøre det langt lettere for aktørene å videreføre restrukturingsprosessen i bransjen, uten at staten oppgir noen rettighet, eller foregriper utvalgets arbeide.

Et annet område hvor man burde kunne gjøre endringer allerede nå, er konsesjonsreglene for mindre vannkraftanlegg. I høringsnotatet foreslås det at grensene for hvilke fallervert/reguleringer som er konsesjonspliktige etter industrikonsesjonsloven heves noe, slik at prosjekter under ca 5 MW kan unngå konsesjonsbehandling etter denne loven. Etter Statkrafts oppfatning vil dette være en klar fordel, ettersom det åpenbart vil kunne lette bygging av mange småkraftverk. En slik endring fremstår for oss som rimelig ukontroversiell. Vi vil derfor peke på at det bør vurderes om en slik heving av konsesjonsgrensen bør innføres snarest, uten å avvente utvalgets arbeide.

III ENKELTE MERKNADER TIL DEPARTEMENTETS LOVFORSLAG

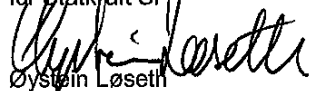
Det viktigste elementet i departementets forslag er at konsesjoner gitt på ubegrenset tid omgjøres til tidsbegrensede konsesjoner med utløp 75 år etter ikrafttredelsen av endringsloven, og med vilkår om hjemfall ved konsesjonstidens utløp. Hjemfallet vil også omfatte vannfall ervervet konsesjonsfritt av offentlige aktører og vannfall i offentlig eie som har unngått konsesjonsbehandling ved at det er gitt fritak for konsesjonsplikt. Den samlede konsekvensen av dette vil være at Statkrafts nåværende produksjonsapparat innenfor vannkraft (kraftstasjoner, reguleringsanlegg og vannfall) vil hjemfalle til staten om drøyt 75 år. Nye vannkraftanlegg vil hjemfalle 75 år etter konsesjonstidspunktet.

Statkraft vil bemerke at spørsmålet om hvorvidt det skal innføres en slik hjemfallsrett til anlegg som i dag har stedsevarig konsesjon er et politisk veivalg som Statkraft på det nåværende tidspunkt ikke vil gi uttrykk for noen mening om.

Vi vil imidlertid peke på at dersom slik hjemfallsrett innføres, vil det være viktig at dette ikke gjøres på en måte som medfører konkurransevridning mellom noen av de aktører som vil bli berørt. Vi forutsetter

således at Statkraft håndteres på linje med andre selskaper med hensyn til slike forhold som økonomisk kompensasjon etc.

Med vennlig hilsen
for Statkraft SF

Øystein Løseth